

– впливаючи на екстремальні умови своєї діяльності співробітники та функціональні групи одночасно впливають (змінюють, коректують, регулюють) на свої психологічні характеристики [1, с. 28].

Список бібліографічних посилань

1. Мороз Л. І. Теоретичні засади та організація психологічного тренінгу в органах внутрішніх справ : монографія. Київ : ПАЛИВОДА А. В., 2015. 228 с.
2. Мороз Л. І., Яковенко С. І. Встановлення психологічного контакту працівниками органів внутрішніх справ при спілкуванні з різними категоріями громадян. *Практична психологія та соціальна робота*. 2015. № 12. С. 4.
3. Мороз Л. І. Вимоги до ведучих професійно-орієнтованих тренінгів для персоналу правоохоронних органів. *Психологія*. 2014. Вип. 23. С. 283–290.

Одержано 05.11.2017

УДК 343.9

Дмитро Юрійович КОНДРАТОВ,

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри
кримінального права і кримінології факультету № 1
Харківського національного університету внутрішніх справ;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5426-4878>

РОЛЬ ДИСЦИПЛІН КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ЦИКЛУ В ДІЯЛЬНОСТІ ХНУВС З ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Завдання і умови діяльності працівників Національної поліції України на теперішній час значно відрізняються від попередніх. Сучасний стан криміногенної обстановки в Україні, якісно нові кримінальні загрози для національної безпеки країни зумовлюють необхідність науково обґрунтованих підходів до організації та здійснення протидії злочинності. Цей факт продукує та обумовлює потребу у широкому розвитку відомчої науки, як необхідної передумови формування у майбутніх правоохоронців необхідних спеціальних знань, вмінь та навичок, прищеплювання національно свідомого мислення та державницького менталітету. Як справедливо зазначає ректор Харківського національного університету внутрішніх справ В. В. Сокурєнко, «специфіка діяльності сучасного поліцейського та умови виконання ним професійних обов'язків висувають особливі вимоги не тільки до рівня їх фізичної, стрийової, вогневої підготовки, не тільки до рівня їх професійних знань, умінь і навичок у правовому полі, а й до їх особистісних якостей» [1, с. 232–233]. Адже, специфіка правоохоронної діяльності в сучасних умовах полягає у тому, що поліцейському доводиться вирішувати широкий спектр завдань, пов'язаних із здійсненням кримінального переслідування, розкриттям, розслідуванням і запобіганням злочинам, профілактикою правопорушень, реалізацією інших оперативно-службових та адміністративних функцій. Оптимальне та ефективне вирішення цих завдань є неможливим у разі відсутності у працівника необхідного багажу знань із фундаментальних дисциплін, чільне місце серед яких займають науки кримінально-правового циклу. Зокрема, знання кримінального права, як фундаментальної правової матерії, необхідно не лише для правильної і точної кваліфікації злочинів, але і розуміння структурно-функціональної основи реалізації та досягнення цілей кримінального покарання, застосування форм і методів впливу на правопорушника з метою недопущення вчинення ним карних діянь.

Особливе місце кримінології обумовлене полідисциплінарним характером її досліджень, адже лише кримінологія має можливість впроваджувати в арсенал методів пізнання психологічну, соціологічну, управлінську проблематику, а також плідно використовувати надбання інших галузевих наук при проведенні власних розробок. У повній мірі це стосується методів виховного впливу на правопорушників, ефективного забезпечення припинення злочинів на ранніх стадіях їх вчинення, урахування думки громадськості про роботу органів внутрішніх справ, кримінологічного супроводження відомчої нормотворчості тощо.

Теоретична розробка положень кримінально-виконавчого права та вирішення проблемних питань, у свою чергу відіграє важливу роль у призначенні достатнього та необхідного комплексу заходів, направлених на попередження вчинення злочинів особою у майбутньому та визначення достатнього та необхідного для виправлення особи покарання.

Отже, досконале вивчення наук кримінально-правового циклу здатне сформувати у працівника Національної поліції України широкий світогляд і необхідний для подальшої професійної діяльності комплекс властивостей, які в майбутньому сприятимуть не лише кар'єрному зростанню, але і дотриманню законності, прав і свобод людини та громадянина.

Крім того, пріоритетними завданнями юридичної науки на сучасному етапі розбудови української державності є детальне вивчення й розробка широкого кола проблемних питань з метою забезпечення практики та відомчої вищої освіти якісним та практично значущим науковим, методичним і навчальним матеріалом, покращення наукового забезпечення діяльності органів та установ, що здійснюють в Україні правоохоронну і правозастосовну діяльність. Одним із відомчих вищих навчальних закладів, який ефективно та якісно виконує наведені завдання, є Харківський національний університет внутрішніх справ, який володіє високим науковим потенціалом для проведення комплексних досліджень з проблем кримінального права, кримінології та кримінально-виконавчого права. Так, зокрема, з 2011 року у Харківському національному університеті внутрішніх справ функціонує спеціалізована вчена рада Д 64.700.03, яка забезпечує попередній розгляд і проведення захистів дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора та кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право. За роки її роботи було успішно захищено 121 дисертаційне дослідження на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук та 25 докторських дисертацій, серед них 38 здобувачів – це працівники практичних підрозділів МВС України. Майже кожна третя в Україні дисертація з кримінального права, кримінології чи кримінально-виконавчого права протягом 2016 року захищена в цій раді. Зокрема, найбільшу кількість кваліфікованих наукових розробок з проблем кримінології у 2016 році було виконано саме у Харківському національному університеті внутрішніх справ. Результати досліджень здобувачів широко впроваджуються в практичну діяльність структурних підрозділів Міністерства внутрішніх справ України, Національної поліції України, Служби безпеки України, судових органів, прокуратури та інших органів державної влади, а також використовуються в законотворчій роботі та навчальному процесі [2, с. 11–12].

У Харківському національному університеті внутрішніх справ створена ефективна система співпраці з практичними підрозділами ОВС України. Вченими університету для практичних органів внутрішніх справ розробляються рекомендації наукового, методичного, навчального характеру. Науково-практичні семінари та конференції проводяться із залученням практичних працівників МВС України. Держава та суспільство високо оцінюють діяльність працівників університету щодо забезпечення високої якості підготовки фахівців для органів внутрішніх справ усієї України, здобутки у законотворчій та науковій діяльності. Вони отримують високі нагороди від Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Міністерства внутрішніх справ України, керівників органів місцевого самоврядування, Української Секції Міжнародної Поліцейської Асоціації тощо. Колектив Харківського національного університету внутрішніх справ одержав високе звання «Флагман освіти та науки України», тричі ставав переможцем Всеукраїнського освітянського рейтингу «Софія Київська», був відзначений Почесною грамотою Кабінету Міністрів України [3, с. 9].

Список бібліографічних посилань

1. Сокурєнко В. В. Психологічна наука та її роль у становленні національної поліції України // Бочаровські читання : матеріали наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті проф. С. П. Бочарової (Харків, 18 берез. 2016 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2016. С. 232–235.
2. Спеціалізована вчена рада Д 64.700.03 : довідник / уклад.: Д. Ю. Кондратов, Є. О. Гладкова ; за ред. О. М. Литвинова. Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2017. 84 с.
3. До 75-річчя з дня народження Олександра Марковича Бандурки (біографія, бібліографія, наукова школа) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2012. 176 с.

Одержано 02.11.2017